

LATVIJAS VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN
METEOROLOĢIJAS AĢENTŪRA

**BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS
JAUTĀJUMI UPJU BASEINU APGABALOS**

2007

IEVADS

Ūdens struktūrdirektīva (2000/60/EK) un Ūdens apsaimniekošanas likums nosaka, ka divus gadus pirms Upju baseinu apsaimniekošanas plānu apstiprināšanas, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrai (turpmāk LVĢMA) ir jāsagatavo pārskats par būtiskiem ūdens apsaimniekošanas jautājumiem katrā upju baseinu apgabalā, par kuru 6 mēnešus tiks gaidīti sabiedrības komentāri. Ar būtiskiem ūdens apsaimniekošanas jautājumiem šajā kontekstā ir domātas būtiskās slodzes, kuras, lielākoties savā starpā kombinējoties, rada ietekmi uz ūdens vidi. Šīs slodzes rada punktveida piesārņojuma izplūdes no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, noteces no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, HES radītās hidromorfoloģiskās ietekmes u.c. Būtiskie ūdens apsaimniekošanas jautājumi ir tie, uz kuriem ir visvairāk jāfokussējas pirmajā upju baseinu plānošanas ciklā (2009.-2015. gads).

Šis pārskats nav pirmais šāda veida ūdens vidi ietekmējošo faktoru apkopojums. 2004. gadā tika sagatavots [ziņojums](#) Eiropas Komisijai par Ūdens struktūrdirektīvas izpildi „Upju baseinu apgabalu raksturojums. Antropogēno slodžu uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze”. Pēdējos gados ir sagatavoti arī [sekojoši pārskati](#), kuros ir arī apkopojums par ūdens vidi:

- „Eiropas vide: 2005. gada stāvoklis un perspektīvas”;
- „Komunālo notekūdeņu novadīšana un notekūdeņu dūņu izvietošana Latvijā”;
- „Virszemes ūdeņu kvalitātes pārskats”;
- „Latvijas Vides pārskats”;
- „Ilgtspējīgas attīstības indikatoru pārskats”.

Lai iesaistītu ieinteresētās puses Upju baseinu apsaimniekošanas plānu sagatavošanas procesā, katrā baseinu apgabalā ir izveidotas Konsultatīvās padomes. Informācija par Upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādes gaitu, padarītajiem darbiem, kā arī Konsultatīvo padomju darbību, ir pieejama LVĢMA [mājas lapā](#).

Pārskata sagatavošanā izmantota informācija no iepriekš minētā 2004. gada ziņojuma Eiropas Komisijai un pārskatiem, kā arī Upju baseinu apsaimniekošanas plānu sagatavošanas procesā iegūtie un apkopotie dati. Lai noskaidrotu arī sabiedrības viedokli par viņuprāt būtiskām ar ūdens vidi saistītām problēmām, 2007. gada vasarā tika veikta aptauja „Latvijas iedzīvotāju viedoklis par ūdens saimniecības jautājumiem”. Šajā pārskatā ir ietverti arī galvenie secinājumi no šīs aptaujas rezultātiem.

1. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI

DAUGAVAS BASEINU APGABALĀ

Virszemes ūdeņi – upes un ezeri

Lai atvieglotu Upju baseinu apsaimniekošanas plānu un pasākumu programmu izstrādi, Ūdens apsaimniekošanas likumā noteiktie 4 baseinu apgabali tika sadalīti apakšbaseinos. Daugavas baseinu apgabalā (turpmāk BA) ir noteikti 5 apakšbaseini:

- Daugavas labā krasta apakšbaseins – Mazās Juglas, Lielās Juglas un Ogres baseini;
- Daugavas lejasgala apakšbaseins (līdz Aiviekstei);
- Aiviekstes apakšbaseins;
- Veļikajas augšgala apakšbaseins;
- Daugavas augšgala apakšbaseins (augšpus Aiviekstes).

Daugavas BA ir izdalīti 65 upju ūdensobjekti (turpmāk ŪO) un 184 ezeru ŪO, kas ir baseinu apsaimniekošanas smalkākā vienība. 13 no upju un 3 no ezeru ŪO ir atzīti par stipri pārveidotiem ŪO, kas nozīmē, ka šajos ŪO ir būtiskas hidromorfoloģiskas slodzes un šo slodžu avots ir ekonomiski nozīmīga saimnieciskā darbība. Tādējādi šiem ŪO atbilstoši Ūdens apsaimniekošanas likumam ir noteikti izņēmumi prasībām ūdens kvalitātei. Daugavas BA stipri pārveidoto ŪO statuss piešķirts 16 ŪO, tai skaitā lielo HES, polderu un upju regulējumu, kā arī Rīgas ostas darbības ietekmes dēļ. Uz upēm Daugavas BA kopā ir 44 mazās hidroelektrostacijas (HES), no kurām 5 vairs netiek izmantotas elektroenerģijas ražošanai un ir konstatēts, ka 16 HES darbībai ir būtiska ietekme uz upes ekosistēmu.

Lielākās pilsētas Daugavas BA ir Rīga, Daugavpils, Rēzekne, Jēkabpils, Ogre, Salaspils, Preiļi un Cesvaine, kuras ir nozīmīgi punktteida piesārņojuma avoti šajā apgabalā. 2006. gadā Daugavas BA novadīto notekūdeņu apjoms un tajos paliekošā piesārņojuma rādītāji redzami 1.1. tabulā.

Notekūdeņu izplūdes vietu skaits	553
Novadīto notekūdeņu daudzums, tūkst. m ³ gadā	131581,26
No tiem normatīvi netīri, %	25
Naftas produkti, t/g	9,34
Sintētiskās virsmas aktīvās vielas, t/g	6,96
Fosfors, t/g	278,64
Slāpekļis, t/g	2274,22
Dzīvsudrabs, t/g	0,012
Svins, t/g	2,54
Kadmījs, t/g	0,024
Hroms, t/g	3,25
Cinks, t/g	7,76
Niķelis, t/g	0,48
Varš, t/g	3,13

1.1. tabula. Punktteida piesārņojuma rādītāji Daugavas BA 2006. gadā¹

¹ LVGMA Valsts statistiskais pārskats „Nr.2-Ūdens”

Šajā BA 6 ūdensobjektos konstatēta būtiska lauksaimniecības radītā izkliedētā piesārņojuma ietekme, uz ko norāda paaugstinātās fosfora savienojumu koncentrācijas ūdenī (piemēram, Feimankā), drenēto lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības upes sateces baseinā (piemēram, Sudas upē), lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpatsvars ŪO un minerālmēslu lietošanas daudzums (piemēram, Dubnā, Ošā, Kokavā).

Daugavas BA, kā dzeramo ūdens avotu, izmanto virszemes ūdensobjektu - Rīgas ūdenskrātuvi un Mazais Baltezers tiek izmatots pazemes ūdeņu papildināšanai. Tādējādi šiem ūdensobjektiem ir uzstādāmi stingrāki vides kvalitātes mērķi.

Daugavas BA ir 4 pārrobežu upju ŪO – Pededze, Ilūkste, Laucesa un, protams, Daugava, kā arī 8 ezeru pārrobežu ŪO. Problemātiskākā no šiem ŪO ir Daugava. Ūdens kvalitātes monitoringa dati no posteņa Piedrujā norāda uz vidēju ūdens kvalitāti, bet, kā jau zināms, draudus Daugavas ūdens kvalitātei rada gan pārrobežu piesārņojums, gan potenciālie avāriju riski Baltkrievijā.

1. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI GAUJAS BASEINU APGABALĀ

Virszemes ūdeņi – upes un ezeri

Gaujas BA ir noteikti 3 apakšbaseini:

- Salacas apakšbaseins;
- Mazo upju apakšbaseins starp Gauju un Salacu;
- Gaujas apakšbaseins.

Gaujas BA ir izdalīti 45 upju ŪO un 35 ezeru ŪO. 2 no upju ŪO ir atzīti par stipri pārveidotiem ŪO. Gaujas BA stipri pārveidoto ŪO statuss piešķirts 2 ŪO dēļ ostu – Salacgrīvas un Skultes - ietekmēm. Uz upēm Gaujas BA kopā ir 43 mazās HES, no kurām 3 vairs netiek izmantotas elektroenerģijas ražošanai un 16 HES darbībai ir būtiska ietekme uz upes ekosistēmu.

Lielākās pilsētas Gaujas BA, kuras ir nozīmīgi punktveida piesārņojuma avoti šajā apgabalā, ir Valmiera, Cēsis, Sigulda, Limbaži un Smiltene. 2006. gadā Gaujas BA novadīto notekūdeņu apjoms un tajos paliekošā piesārņojuma rādītāji redzami 2.1. tabulā.

Notekūdeņu izplūdes vietu skaits	258
Novadīto notekūdeņu daudzums, tūkst. m ³ gadā	18243,25
No tiem normatīvi netīri, %	24
Naftas produkti, t/g	3,4
Sintētiskās virsmas aktīvās vielas. t/g	9,23
Fosfors, t/g	70
Slāpekļis, t/g	306,32
Dzīvsudrabs, t/g	0,0001
Svins, t/g	0,0016
Kadmījs, t/g	0,00046
Hroms, t/g	0,019
Cinks, t/g	0,212
Niķelis, t/g	0,025
Varš, t/g	0,0088

2.1. tabula. **Punktveida piesārņojuma rādītāji Gaujas BA 2006. gadā²**

Gaujas BA ir 2 pārrobežu upju ŪO – Ramata un Rūja, kā arī 1 ezeru pārrobežu ŪO – Muratu ezers. Šajos ŪO nav novērots būtisks pārrobežu piesārņojums.

² LVGMA Valsts statistiskais pārskats „Nr.2-Ūdens”

3. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI LIELUPES BASEINU APGABALĀ

Virszemes ūdeņi – upes un ezeri

Lielupes BA ir noteikti 2 apakšbaseini:

- Lielupes apakšbaseins;
- Iecavas apakšbaseins.

Lielupes BA ir izdalīti 32 upju ŪO un 13 ezeru ŪO. 7 no upju ŪO ir atzīti par stipri pārveidotiem ŪO. Lielupes BA 7 stipri pārveidoto ŪO statuss piešķirts dēļ polderu un upju regulējumu ietekmēm. Uz upēm Lielupes BA kopā ir 18 mazās HES, no kurām 1 vairs netiek izmantota elektroenerģijas ražošanai un 7 HES ir konstatēta būtiska ietekme uz upes ekosistēmu.

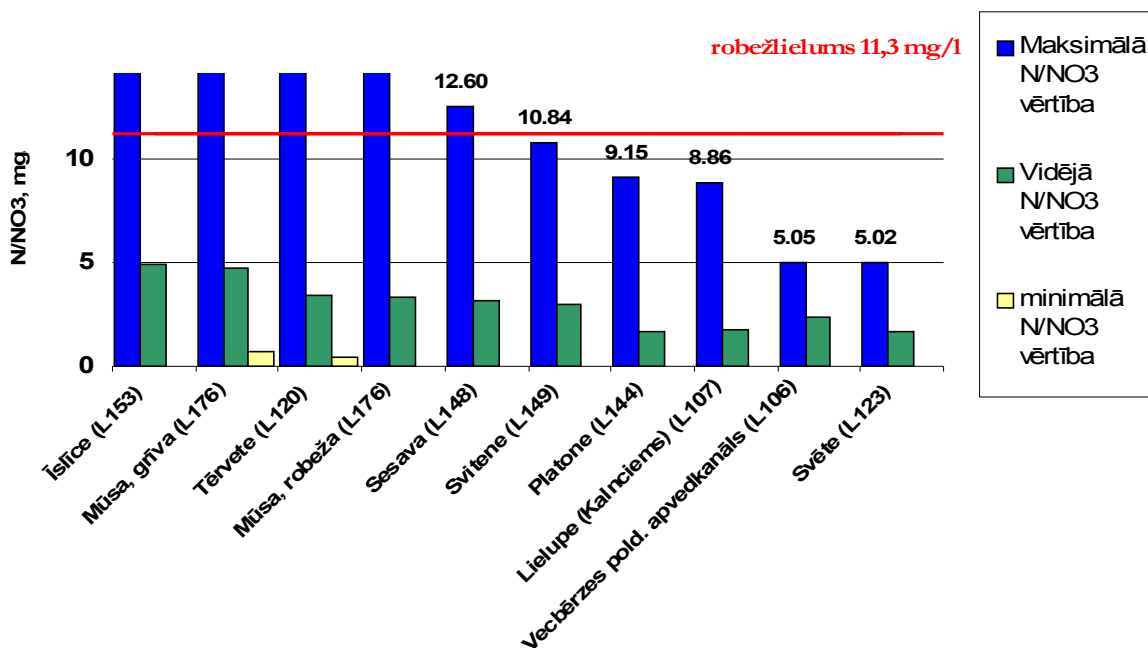
Lielākās pilsētas Lielupes BA, kuras ir nozīmīgi punktveida piesārņojuma avoti šajā apgabalā, ir Jelgava, Jūrmala, Olaine, Dobeles un Bauska. 2006. gadā Lielupes BA novadīto notekūdeņu apjoms un tajos paliekošā piesārņojuma rādītāji redzami 3.1. tabulā.

Notekūdeņu izplūdes vietu skaits	209
Novadīto notekūdeņu daudzums, tūkst. m ³ gadā	16153,14
No tiem normatīvi netīri, %	21
Naftas produkti, t/g	0,51
Sintētiskās virsmas aktīvās vielas, t/g	0,36
Fosfors, t/g	38,44
Slāpekļis, t/g	244,02

3.1. tabula. **Punktveida piesārņojuma rādītāji Lielupes BA 2006. gadā³**

Latvijas centrālās daļas 4 administratīvie rajoni, kuri ietilpst arī Lielupes BA, ar visauglīgākajām augsnēm un visaugstāko lauksaimniecības intensitāti ir noteikti par nitrātu jutīgajām teritorijām. Šo teritoriju aizsardzības mērķis ir samazināt ūdens piesārņojumu, ko rada vai izraisa lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti un novērst turpmāku šādu piesārņojumu. Šī mērķa sasniegšanai nepieciešams noteikt pasākumus attiecībā uz visa veida slāpekļa savienojumu uzglabāšanu un iestrādi augsnē, attiecināt zināmus ierobežojumus uz zemkopības praksi un nodarboties ar lauksaimniecisko darbību, kā to paredz Labas lauksaimniecības prakses nosacījumi. Salīdzinot ar citiem gadiem, 2006. gadā Lielupes BA konstatētas augstas nitrāta slāpekļa maksimālās koncentrācijas – līdz pat 23,9 mg/l Īslīcē, bet normatīvajos aktos noteiktais robežlielums 11,3 mg/l kopumā pārsniegts četrās upēs (skat. 3.1..att.).

³ LVGMA Valsts statistiskais pārskats „Nr.2-Ūdens”

3.1. attēls. Lielupes BA ūdensobjektu nitrātu piesārņojuma raksturojums ⁴

Šajā BA 17 ūdensobjektiem ir būtiska lauksaimniecības radītā izkliedētā piesārņojuma ietekme, uz ko norāda fosfora un slāpekļa savienojumu paaugstinātās koncentrācijas ūdenī, lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpatsvars ŪO, minerālmēslu lietošanas daudzums un drenēto lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības upes sateces baseinā.

Lielupes BA ir 9 pārrobežu upju ŪO – Svēte, Vilce, Platone, Vircava, Sesava, Īslīce, Svitene, Mēmele, Mūsa, kā arī 1 ezeru pārrobežu ŪO – Garais ezers jeb Ilzu ezers. Ūdens kvalitātes monitoringa dati no posteņiem Lietuvā un uz robežas norāda, ka Svētes, Vilces, Platones un Mūsas ŪO pārrobežu piesārņojums ir būtisks.

⁴ Latvijas virszemes ūdeņu pārskats, 2006

4. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI VENTAS BASEINU APGABALĀ

Virszemes ūdeņi – upes un ezeri

Ventas BA ir noteikti 6 apakšbaseini:

- Abavas apakšbaseins;
- Apakšbaseins no Lietuvas robežas līdz Liepājas ezera kanālam;
- Liepājas ezera kanāla apakšbaseins;
- Mazo upju apakšbaseins starp Liepājas ezera kanālu un Ventu;
- Mazo upju apakšbaseins starp Ventu un Lielupi
- Ventas apakšbaseins.

Ventas BA ir izdalīti 60 upju ŪO un 30 ezeru ŪO. 8 no upju ŪO ir atzīti par stipri pārveidotiem ŪO. Ventas BA stipri pārveidoto ŪO statuss piešķirts 8 ŪO dēļ ostām – Liepājas, Ventspils, Pāvilostas, Rojas, Mērsraga un Engures, kā arī polderu un upju regulējumu ietekmēm. Uz upēm Ventas BA kopā ir 43 mazās HES, no kurām 3 vairs netiek izmantotas elektroenerģijas ražošanai un 29 HES darbībai ir noteikta būtiska ietekme uz upes ekosistēmu.

Lielākās pilsētas Ventas BA, kuras ir nozīmīgi punktveida piesārņojuma avoti, ir Liepāja, Ventspils, Tukums, Kuldīga un Talsi. 2006. gadā Ventas BA novadīto notekūdeņu apjoms un tajos paliekošā piesārņojuma rādītāji redzami 4.1. tabulā.

Notekūdeņu izplūdes vietu skaits	487
Novadīto notekūdeņu daudzums, tūkst. m ³ gadā	30283,9
No tiem normatīvi netīri, %	5
Naftas produkti, t/g	2,6
Sintētiskās virsmas aktīvās vielas, t/g	0,0012
Fosfors, t/g	61,71
Slāpekļis, t/g	280,98
Dzīvsudrabs, t/g	0,008
Svins, t/g	0,03
Kadmijijs, t/g	0,0013
Hroms, t/g	0,02
Cinks, t/g	0,38
Niķelis, t/g	0,032
Varš, t/g	0,034

4.1. tabula. **Punktveida piesārņojuma rādītāji Ventas BA 2006. gadā⁵**

Šajā BA 7 ūdensobjektiem ir būtiska lauksaimniecības radītā izkliedētā piesārņojuma ietekme, uz ko norāda fosfora un slāpekļa savienojumu paaugstinātās koncentrācijas ūdenī, lauksaimniecībā izmantojamo zemju īpatsvars ŪO, minerālmēslu lietošanas daudzums un drenēto lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības upes sateces baseinā. Ventas BA ir 3 pārrobežu upju ŪO – Bārta, Venta un Apše. Ūdens kvalitātes monitoringa dati no posteņiem Lietuvā un uz robežas norāda, ka Bārtas ŪO pārrobežu piesārņojums ir būtisks.

⁵ LVGMA Valsts statistiskais pārskats „Nr.2-Ūdens”

5. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI – PIEKRASTES UN PĀREJAS ŪDEŅI

Ir izdalīti 6 piekrastes un viens pārejas ŪO. Piekrastes ŪO A, B, C, D un E saistīti ar Ventas apgabalu, ŪO F – ar Gaujas apgabalu. Par vienīgo Latvijas pārejas ūdensobjektu noteikta pazemināta sāļuma zona Rīgas līča dienviddaļā, Daugavas, Lielupes un Gaujas grīvu tuvumā.

Piekrastes un pārejas ŪO galvenās punktveida slodzes rada Rīgas, Liepājas, Ventspils, Kolkas pilsētu un AS „Brīvais vilnis” notekūdeņu izplūdes, kā arī šajos ūdeņos ieplūstošo lielāko upju nestais piesārņojums – Daugavas, Lielupes, Gaujas, Užavas, Ventas, Irbes, Sakas, Rojas, Salacas, Svētupes, Vitrupes, Aģes, Ķīšupes, Pēterupes.

Šajos ŪO būtisku hidromorfoloģisku slodzi rada ostas – Ventspils, Pāvilostas, Rīgas, Ventspils, Skultes, Mērsraga, Salacgrīvas, Rojas, Engures. Kā jau tika minēts iepriekš, dēļ ostu ietekmes tika izdalīti stipri pārveidoti ŪO un tā kā ostu ietekme ir novērojama arī piekrastes un pārejas ŪO, var teikt, ka arī daļa piekrastes un pārejas ŪO ir stipri pārveidoti.

Liepājas, Ventspils, Mērsraga, Skultes, Salacgrīvas, Engures, Rojas ostu grunts izgāztuvēs dažādos gados veiktā monitoringa dati norāda, ka varš, svins, kadmījs, dzīvsudrabs, niķelis, cinks, hroms un naftas produktu saturs gruntī atbilst nepiesārņotai gruntij un nepārsniedz Ministru kabineta 2006.gada 13.jūnija noteikumu Nr.475 „Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība” noteiktos kvalitātes robežlielumus. Tikai Rīgas ostas grunts izgāztuvē atsevišķos gados daži kvalitātes rādītāji (svins, kadmījs, niķelis, cinks un naftas produkti) tikuši pārsniegti.⁶

Ūdensobjekta A (robeža-Akmeņraga bāka) robežās liela uzmanība ir veltīta tādām vides problēmām, kā piesārņojuma pārrobežu pārnese, kas kļuvusi īpaši aktuāla ar Būtiņģes naftas termināla darbības uzsākšanu netālu no Latvijas robežas.

⁶ Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes informācija par grunts izgāztuvēm, apjomiem un grunts piesārņojumu www.jiup.gov.lv

6. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI – PAZEMES ŪDEŅI

Latvijā pazemes ŪO definēti kā atsevišķa pazemes ūdeņu bilances sistēmas jeb artēzisko baseinu daļas, kas hidrauliski ir relatīvi izolēta no blakus esošām artēziskā baseina daļām. Ir izdalīti 16 pazemes ŪO. No tiem 11 pazemes ŪO ir pārrobežu, 4 pazemes ūdensobjekti atrodas vairāku upju baseinu apgabalu teritorijās.

Divi pazemes ŪO ir aizsargāti no virszemes piesārņojuma, jo tie iegūļ lielā dziļumā un tos klāj ļoti biezi, ūdeni vāji caurlaidīgu nogulumu slāņi. Viens pazemes ŪO ir saistīts ar gruntsūdeņu horizontu un nav aizsargāts no virszemes piesārņojuma. Pārējo 13 pazemes ŪO dabīgā aizsargātības pakāpe ir nevienmērīga visā ŪO izplatības teritorijā.

Latvijā pazemes ūdeņu punktveida piesārņojums galvenokārt saistīts ar rūpniecisko un ciето sadzīves atkritumu izgāztuvēm, degvielas uzpildes stacijām un naftas bāzēm, bijušajām bīstamo ķīmikāliju un pesticīdu glabātuvēm, lopbarības kompleksiem, cūku un putnu fermām, bijušajām PSRS armijas teritorijām. Būtisko piesārņojuma objektu pagaidu sarakstā pavisam ir 600 objekti.

Gruntsūdeņu izkliedētais piesārņojums ir konstatēts apdzīvoto vietu teritorijās, kā arī intensīvi izmantotās lauksaimniecības zemēs.

Galvenie slodzi izraisošie faktori, kas ietekmē pazemes ūdens resursu kvantitāti, ir ūdens ieguve, meliorācija, ūdens novadīšana no karjeriem, kā arī ūdenskrātuvju izraisītās pazemes ūdeņu līmeņu svārstības. Pazemes ūdeņu krājumu mākslīga papildināšana notiek tikai Rīgas pilsētas ūdensgūtnēs „Baltezers” un „Baltezers – 2”. Palielinoties ūdens ieguves apjomam, var notikt dažādu citas kvalitātes ūdeņu pieplūde jeb intrūzija pazemes ūdeņu horizontā, no kura iegūst ūdeni. Šādas izpausmes Latvijā ir konstatētas vairāku lielu apdzīvotu vietu tuvumā. Jūras ūdeņu intrūzija novērota Liepājas pilsētas teritorijā un netieša jūras ūdeņu intrūzija caur Daugavas upes gultni novērota Rīgas centrā. Piesārņoto gruntsūdeņu lejupejoša filtrācija dziļākos dzeramā ūdens horizontos lielākā vai mazākā mērā noris visās vietās, kur izveidojusies pat neliela depresijas piltuve. Tomēr process ir būtisks tikai Rīgā.

Runājot par pazemes ūdeņiem kā dzeramā ūdens avotu, ir jāmin divas galvenās problēmas:

- 1) laukos (viensētās) tiek izmantoti gruntsūdeņi, kas ir neaizsargāti pret virszemes piesārņojumu;
- 2) pilsētās, kur izmanto dziļurbumos iegūto dzeramo ūdeni, tas ir ar paaugstinātu dzelzs saturu, kas ir dabīgi raksturīgs mūsu ģeogrāfiskajam reģionam.

7. BŪTISKI ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMI PĒC SABIEDRĪBAS ANKETĒŠANAS REZULTĀTIEM

Anketēšanu, lai uzzinātu sabiedrības viedokli par būtiskiem ar ūdens aizsardzību un apsaimniekošanu saistītiem jautājumiem pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras pasūtījuma veica SIA "Accounting Latvia" 2007. gada septembrī. Intervēti tika lauku teritoriju un pilsētu iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem proporcionāli pa visiem upju apakšbaseiniem. Anketēšanas datu apstrādi un rezultātu interpretāciju veica sociālo pētījumu eksperts Reinis Lazda. Kopumā datu apstrādē tika izmantotas visas veiktās 1004 intervijas.

Aptuveni puse aptaujāto norāda, ka ūdens viņiem nepieciešamajiem mērķiem ir diezgan labi piemērots. Tikai 0.5-9% norāda, ka ūdens viņu mērķiem ir maz piemērots.

Kopumā ūdens ir vispiemērotākais dārza vajadzībām, kā arī braukšanai ar laivām - tātad aktivitātēm, kurām ūdens sastāva kvalitāte ir vismazsvarīgākā. Iedzīvotāji vismazāk apmierināti ir ar ūdens piemērotību dzeršanai. Kā labu vai ļoti labu ūdens piemērotību dzeršanai norāda tikai 61%.

Jāatzīmē, ka neapmierināto aptaujāto skaits ar ūdens kvalitātes atbilstību dzeršanai ir tikai 9%, kas absolūtos skaitļos nozīmē aptuveni 200 000 Latvijas iedzīvotāju.

Kā galvenos virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma avotus iedzīvotāji visbiežāk min atkritumu izgāztuves, rūpniecību un būvniecības attīstību. Pēc iedzīvotāju domām, ūdeni samērā daudz piesārņo arī sauszemes transports un elektroenerģijas ražošana HES. Gandrīz 80% uzskata, ka uz ūdens kvalitāti negatīvu ietekmi rada atkritumu izgāztuves, 73% - ka negatīvu ietekmi rada rūpniecība, bet 62% uzskata, ka negatīvu ietekmi rada būvniecības attīstība.

Visos upju baseinos kā nozīmīgākais piesārņotājs ir minētas atkritumu izgāztuves. Tomēr kā ievērojami nozīmīgāku to novērtē Daugavas baseina iedzīvotāji.

Gaujas un Ventas baseinā kā salīdzinoši nozīmīgs piesārņotājs tiek minēta rūpniecība, bet Lielupes baseinā - būvniecības attīstība.

Jauna notekūdeņu attīrīšanas stacija, apkārtnes sakopšanas pasākumi un videi "draudzīga" sadzīves ķīmija tiek vērtētas kā nozīmīgākās iespējas ūdens kvalitātes uzlabošanai Latvijā kopumā.

Visvairāk par jaunas notekūdeņu attīrīšanas stacijas nozīmi ir pārliecināti Lielupes baseina iedzīvotāji - starp viņiem tās nozīmi atzīst pat 98%. Savukārt stingrākām prasībām ūdens izmantošanā uzņēmumos vairāk piekrīt Ventas baseina iedzīvotāji.